

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Park van het Sint-Servaashof

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Park van het Sint-Servaashof
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Grimbergen
Deelgemeente:	Grimbergen
Bron:	Schepping: 2013-03-15 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134041
Coördinaten:	Breedte: 4.37423570194 Lengte: 50.9315747744

Primaire tekst

Park in landschappelijke stijl, oorspronkelijk 2 hectare 30 are, aangelegd bij het begin van de 19de eeuw achter een laatclassicistisch landhuis, heraanlegd rond 1905, toen ook het huis werd verbouwd; gedeeltelijk verkaveld en verminkt in 1955 en, vooral, 2002.

De benaming dateert uit de tweede helft van de 20ste eeuw, maar het witgeschilderde en deels bepleisterde laat-classicistische landhuis werd vermoedelijk gebouwd rond 1800-1810 met – voor de zandstenen plint (de rest was van baksteen) – afbraakmateriaal van de abdij. Het afgeknotte driehoekige perceel van 2 hectare 30 are was eveneens voormalig abdijbezit. De toenmalige burgemeester en notaris Philippe Van den Daele zou de opdrachtgever geweest zijn. Het had een L-vormige plattegrond met een diepgericht hoofdvolume, aan de straatzijde vergezeld van een haaks, beduidend smaller volume, waarin de dienstruimten en wellicht ook het notariaat waren ondergebracht. Het domein was toegankelijk via het classicistische pijlpunthek rechts (ten noorden) van het huis. Omstreeks 1913 liet notaris Jules Barbé grondige verbouwingswerken uitvoeren, waarbij de beide volumes werden verlengd en het dienstgebouw aan de tuinzijde werd voorzien van een neoclassicistische gevel met een middenrisaliet onder een driehoekig fronton (dit middenrisaliet wordt kadastraal pas opgetekend in 1957). Het oorspronkelijke toegangshek verloor zijn functie, omdat in de met bollen versierde muur ten zuiden van het huis een nieuwe poortdoorgang werd aangebracht.

Volgens het Primitief kadaster beschikte de toenmalige eigenaar Henri Smets in 1831 over een 'lusthof' van 2 hectare 28 are. Ten zuiden daarvan bevond zich nog een woning met een moestuin voor de tuinier of huisbewaarder. De 19de-eeuwse stafkaarten bevestigen grosso modo deze indeling, maar geven geen duidelijk beeld van de structuur van de lusthof. Enkele bomen in het parkgedeelte achter het huis – een tamme kastanje (*Castanea sativa*), een bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), een groepje Oostenrijkse dennen (*Pinus nigra* subsp. *nigra*) en een libanonceder (*Cedrus libani*) – zijn het enige wat rest van het 19de-eeuwse park. De vader van notaris Barbé had rond 1875 een paviljoentje laten bouwen in het smalle gedeelte ten noorden van het huis, maar dit werd dertig jaar later afgebroken.

De verbouwing van 1905 ging waarschijnlijk ook gepaard met de heraanleg van het park. De nieuwe structuur wordt duidelijk weergegeven op de stafkaart van 1909: een centrale open ruimte, min of meer afgebakend door een rondpad dat een grote lus beschrijft en omkaderd door een gemengde gordel van hoogstammig groen – bruine beuk, zomereik, gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), plataan (*Platanus x hispanica*), gewone es (*Fraxinus excelsior*)... Op enkele naoorlogse toevoegingen na (zwembad, tennisveld) bleef deze structuur tot 2002 bewaard. Rond 1955 werd het uiterste noorden van het park, dat oorspronkelijk tot aan de Onze-Lieve-Vrouwstraat reikte, verkaveld in vijf percelen voor rijwoningen. In het

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Park van het Sint-Servaashof

gewestplan werd het domein integraal als 'woongebied' ingekleurd. In 2002 werd doorheen het zuidelijk gedeelte van het park een straat getrokken en werd de eerste villa gebouwd.

Merkwaardige bomen (opname 30 mei 2000)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 1. libanonceder (*Cedrus libani*) **394**(60)
- 2. tamme kastanje (*Castanea sativa*) **389**
- 8. Oostenrijkse den (*Pinus nigra* subsp. *nigra*) **333**(50)
- 19. zomereik (*Quercus robur*) **361**
- 32. bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') **522** (130)

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Van Damme, Marjolijn

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2011

Titel Text: Park bij het landhuis Sint-Servaashof

Grafische documenten

Sint-Servaashof (Deneef, Roger, 14-04-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Tuinzijde van het Sint-Servaashof, met een Magnolia grandiflora (Wijnant, Jo, 01-01-2001, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Grimbergen 1876 nr. 16; 1905 nr. 12; 1913 nr. 60; 1955 nr. 29 en 1959 nr. 26.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Grimbergen, art. 461, nrs. 5-9.

DELESTRE D.J., *Uit het verleden van Grimbergen*, II, bewerkte en geannoteerde uitgave, Grimbergen, Heemkundige Kring Eigen Schoon – Abdijgemeenschap Norbertijnen, 1987, p. 40-41.

VAN DAMME M., *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen. Inventaris van het bouwkundig erfgoed: gemeente Grimbergen*, Brussel, Afdeling Monumenten en Landschappen, 2005, p. 164-165.

Relaties

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/110033>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/75273>

Beknopte karakterisering

Datering: eerste kwart 19de eeuw, vóór WO I

Typologie: bijgebouwen, hekken, hekpijlers, landhuizen, omheiningsmuren, private parken, tuin- en parkbeplantingen